

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. V. Solvuntur quædam difficultates contra dicta circa impedimentum
Fidei actualis per actum hæresis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

Tom. II.
Tres de actum
hæresis circa
unum arti-
culum, &
fidei circa
alios dicendi
modi.

habito ab articulo Fidei cognito ut tali. Tres
hac in parte sunt dicendi modi: primus est quo-
rundam recentiorum, qui hoc non ad physicam
ullam, sed morale tantum repugnantiam re-
ducunt. Dicunt itaque eum, qui obstinatè dif-
fentit uni Fidei articulo, posse quantum est ex se,
& ex naturâ rei credere alios articulos; Deus ta-
men, inquit, statuit auxilium gratiæ ad actum
supernaturalem Fidei ei nunquam conferre, sic-
que negans pertinaciter unum, credere nequit
reliquos. Suarez verò hic, Disp. 7. Sect. 4.
Lorca Disp. 33. Valentia hic, quaest. 5. punct. 3.
Coninck Disp. 18. dub. 4. & alii affirmant eum,
qui pertinaciter unum Fidei articulum negat,
non posse actum supernaturalem Fidei circa alios
elicere, idque ob repugnantiam physicam; aiunt
namque per actum hæresis vel infidelitatis tolli
objectum formale Fidei, auctoritatem scilicet
divinam per quamcunque regulam seu organum
traditam; qui enim, inquit, Deo per unum
organum loquenti credere recusat, non potest
ei credere loquenti per aliud. Tertio Duran-
dus in 3. Dist. 23. q. 9. num. 8. asserit, quan-
tumvis quis unum Fidei articulum, cognitum ut
talem neget, posse eum nihilominus, etiam de
lege ordinariâ credere reliquos, non physicè tan-
tum, sed moraliter, cum hi actus objecta ha-
beant planè diversa.

IV.
Quibusdam
actibus hæ-
resis tollitur
objectum
formale Fi-
dei.

IV. Prima Conclusio: Si quis ita articulum ali-
quem à Deo revelatum neget, ut existimet Deum
falsum dicere, & fallere posse aut falli, nullum
alium articulum credere potest Fidei divinâ. Ra-
tio est clara: hujusmodi quippe actus hæresis tol-
lit objectum formale Fidei, veracitatem scilicet
divinam, seu summam ejus in dicendo infallibi-
litatem, unde quicquid deinceps ob Dei dictio-
nem ac revelationem credit, non actu certo &
infallibili, qualis, ut supra ostendimus, esse de-
bet actus Fidei divinæ, sed incerto & fallibili cre-
dit; talis siquidem est actus, quale est objectum
formale cui innititur, hoc autem ipsi est incer-
tum & fallibile, cum Deum putet non esse in di-
cendo infallibilem, sed fallere posse & falli.

V.
Negans unum
articulum,
credere ne-
quit alium
eodem modo
revelatum.

V. Secunda Conclusio: Si quis Deo, vel per
privatam revelationem aliquid ei dicente, vel
per certum organum, puta Ecclesiam, loquen-
te, & articulum aliquem manifestante, articu-
lum illum negat, nullum alium articulum eodem
modo revelatum ac propositum credere potest
Fidei divinâ, idque non moraliter tantum, ut vo-
lebat prima sententia supra, numero tertio relata,
sed neque physicè. Probatur Conclusio: cum
enim in his omnibus eadem sit ratio credendi,
auctoritas scilicet divina eodem modo proposita,
si unum articulum neget, signum est eum alios
non ob auctoritatem Dei, sed aliâ de causâ, &
ex animi levitate credere, sicque non habere ve-
rum actum Fidei Theologicæ.

VI.
Unum sic
propositum
credere, &
non credere
aliud, esset
virtualis
contradictio.

VI. Confirmatur: Implicare siquidem videtur ut
quis unum articulum credat quia ab Ecclesiâ no-
mine Dei infallibiliter credendus proponitur,
alium verò quem novit eodem modo proposi-
tum rejicere; esset namque eodem modo proposi-
tum contradictio, ac proinde nullum credere potest,
sic enim crederet aliquid esse verum quia Eccle-
sia id auctoritate divinâ docet, simulque crede-
ret aliud esse falsum, quod certo scit ab Ecclesiâ
eodem modo, & divinâ auctoritate proponi;
hac autem ratione existimaret Ecclesiam in pro-
ponendo Fidei articulos esse fallibilem & infalli-
bilem; & idem est de privatâ revelatione respe-

ctu alterius privatæ revelationis. Ob quam cau-
sam conclusione præcedente, numero quarto
dixi eum, qui unum Fidei articulum negat quia
existimat Deum in eo falsum dicere, posseque
fallere & falli, nullum alium credere Fidei divinâ,
imò ad hoc reddi impotentem.

Nec dicas posse aliquem existimare Ecclesiam
in hoc vel illo articulo proponendo à Deo regi,
& peculiarem habere assistentiam, ac proinde
esse illius organum, non tamen in omnibus: hoc,
inquam, dici nequit, eadem enim ubique sunt
indicia infallibilitatis Ecclesiæ in proponendo,
sicque si in uno articulo proponendo non habet
judicio ipsius infallibilitatem, nullo fundamento
judicabit eam esse infallibilem in proponendis
aliis, adeoque illius Fides non esset prudens, sed
levis & vana, & consequenter non supernatura-
lis. Ex quo infero, eum, qui unum Fidei arti-
culum ab Ecclesiâ propositum negat, non posse
etiam physicè, ullum omnino articulum Fidei
Catholicæ credere, perinde enim est articulus
Catholicæ Fidei & articulus ab Ecclesiâ, quæ
unica jam regula est universalis seu Catholicæ Fi-
dei ad credendum propositus.

VII.
Nullo fun-
damento
diceret qui
Ecclesiam
in uno esse
infallibilem,
non in aliis.

Levis &
vana fides
non potest
esse super-
naturalis.

Tertia Conclusio: Si tamen articuli aliqui à
diversis adæquatè organis, ut olim apud Judæos
erant Moyses & Christus, proponantur, nil ob-
stare videtur, quo minus possit quis unum arti-
culum credere, negans alium. Ratio Conclu-
sionis est; nulla enim in hoc est repugnantia aut
contradictio vel formalis vel virtualis, si enim
esset, maximè quia negatio unius ex illis articulis
tolleret objectum formale alterius, hoc autem
non sequitur, quantumvis namque Judæus neget
Christum, credere nihilominus potest Deum
creasse mundum, objectum quippe adæquatam
hujus actus Fidei est veracitas seu auctoritas divi-
na huic rei applicata per revelationem factam
Moysi, & per hujus sanctitatem ac miracula,
aliæque motiva credibilitatis Judæo à Moysè pro-
posita, ex hoc autem objecto, ut constat, ni-
hil in Judæo tollitur negando Christum, credere
enim etiamnum potest Deum esse in dicendo in-
fallibilem, & creationem mundi esse Moysi à Deo
revelatam, & à Moysè propositam. Credere
ergo potuisset Judæus dictis Moysi, quamvis non
crederet dictis Christi; uni autem dicto Moysi
assentiri Fidei divinâ non potuisset, si aliud ab eo
dictum negasset, ob rationes supra pro secundâ
Conclusione allatas.

VIII.
Quid sen-
tendum
quando duo
articuli
proponuntur
per diversa
organa ad-
æquata.

Crederet Moys,
si poterat
Judæus ne-
gare Chris-
tum.

Unum arti-
culum à
Moysè pro-
positum ne-
gans non
potuisset
credere
alios.

SECTIO QUINTA.

Solvuntur quædam difficultates contra
dicta circa impedimentum Fidei
actualis per actum hæresis.

OBICIT primò Durandus, nullam in eo
apparere repugnantiam, ut quis, etsi unum
Fidei articulum neget, credat alium, etiam ab
eodem organo propositum; nec enim est repug-
nantia physica, cum illi duo actus tendant in di-
versa objecta, & planè disparata; neque etiam
est repugnantia moralis, seu ex decreto & ordi-
natione Dei statuentis non dare auxilium, seu
concursum supernaturalem ad alium articulum
credendum ei qui negavit unum, nullibi enim de
tali decreto constat, imò contrarium potius ex
Scripturâ & Patribus, ipsique etiam experientiâ
constare

I.
Obicitur,
Nullam in
hoc esse re-
pugnantiam,
nec physice,
nec morale.

Resp. Hanc repugnantiam non esse moralem, sed physicam.

constare videtur. Respondetur fatendo hanc repugnantiam non esse moralem illam sectione præcedente, numero tertio à recentioribus statutam, sed physicam, quòd nimirum dum quis alicui articulo dissentit, tollatur partiale objectum formale quando est de eodem organo, juxta dicta supra, Sectione præcedente, numero quinto, sexto, & septimo.

II. Objic. Apostoli in triduo mortis Christi, Fidem Christi videntur amisisse: unde Luca 24. vers. 11. dicitur: *Visa sunt ante illos sicut deliramentum verba ista, & non crediderunt illis.* Quare nonnulli autumant Ecclesiam illo tempore in solâ Virgine mansisse: ex quo originem duxisse existimat Turcremata illam Ecclesie: ceteram candelas omnes præter unam int illius tridui officio extinguendi, quòd nimirum cæteris Ecclesie luminibus extinctis, Virgo sola lucem Christi que Fidem retinuerit. Quam etiam ob causam asserunt aliqui diem Sabbati illi esse peculiariter dicatum. Jam verò non est verisimile amisisse Apostolos Fidem circa creationem mundi, & alia hujusmodi, ac proinde unus fidei articulus credi potest sine alio.

Cur dies Sabbati sit peculiariter Virgini dicatus.

III. Apostoli in triduo Christi fidei non amisissent.

Inprimis quoad hanc objectionem P. Suarez hic, Disp. 9. Sect. 3. num. 8. negat Apostolos in illo triduo Christi Fidem amisisse; quamvis de illius resurrectione dubitaverint, utpote quæ non satis ipsis videtur fuisse etiamnum perspecta, juxta illud Joannis 20. vers. 9. ubi de se & Petro; qui ad sepulchrum cucurrerant, dicit: *Nondum enim sciebant Scripturam, quia oportebat eum a mortuis resurgere,* dubitabant siquidem utrum Christus propriè an enigmatice fuisset hac de re locutus. Quamvis insuper Petrus in Fidei confessione defecerit, nihil tamen Fidei contrarium credidit, nec dubitavit an Christus esset verus Deus: quod etiam S. Chrysostomus, S. Augustinus, Sanctus Ambrosius, & alii ex Patribus affirmant, communisque habet scholasticorum sententia cum Magistro in 3. dist. 24. Quod similiter de Sancto Joanne, & Sancto Jacobo, qui teste Sancto Hieronymo de viris illustribus, à morte Christi usque ad illius resurrectionem jejunavit, videtur omnino dicendum. De aliis etiam probabilius videtur, eos non de Christi divinitate in illo triduo, sed solum de resurrectione dubitasse. Ex quo à fortiori sequitur eos non perdidisse Fidem de creatione mundi, & aliis hujusmodi.

IV. Creationem mundi potuissent Apostoli credere propter testimonium Moysis.

Secundò dici potest hanc objectionem solum probare id quod in fine Sectionis præcedentis, Conclusionem tertiam diximus de duobus organis adæquatis. Unde etiam si supponamus Apostolos Fidem de Christi divinitate amisisse, creationem tamen mundi credere Fide divinâ potuissent propter testimonium Moysis, sicut illam, &

id genus alia credebant tunc temporis Judæi, & peculiariter Regi Agrippæ act. 26. vers. 27. dicit S. Paulus: *Credis Rex Agrippa Prophetis? Scio quia credis.* Aliud est de eodem organo, ut Sectione præcedente ostensum est Conclusionem secundam, ubi diximus non posse quemquam unum articulum negare, & alium ab illo ipso organo propositum credere.

Dices: Quisquis unum articulum credit, paratus esse animo debet ad credendum omnes sufficienter propositos, ergo &c. Distinguo antecedens, si per idem organum proponantur, concedo antecedens, si per diversum, nego: jam enim non eodem modo proponuntur, sicque nimirum si unus credatur, non alius, juxta dicta loco proximè citato, circumstantia namque sunt diversæ, unde de hoc & illo articulo non est eadem ratio, nec uterque necessario est vel credendus, vel negandus. Adde, quamvis qui prudenter judicat articulum ab uno organo propositum esse dignum qui credatur, non possit non judicare idem de altero eadem probabilitate proposito, quamvis à diverso organo proponatur, non tamen necessario illum credit; aliud quippe est judicare articulum aliquem esse credibilem, aliud illum credere: sicut potest quis sibi persuadere, & judicare prudenter sobrietatem esse bonam & honestam, & nihilominus ex corrupto affectu inebriari.

Objicies tertio: Ex dictis sequitur peccatum etiam veniale infidelitatis vel hæresis, actum scilicet quodammodo indeliberatum pugnare cum actu Fidei; idem quippe est utriusque objectum, actus scilicet deliberati hæresis & hoc modo indeliberati, hi siquidem non habent objectum diversum, sed in eo solum differunt, quòd unus cum plenâ advertentiâ eliciatur, alter tantum cum semiplenâ. Respondetur, nihil in eo esse incommodi, ut peccatum veniale hæresis impediat exercitium actus Fidei circa idem objectum, cum, ut supra diximus, actus planè indeliberatus, & qui ne quidem veniale peccatum est, hoc præstet, circa idem quippe objectum affirmatio & negatio, assensus & dissensus simul dari nequeunt. Quod etiam affirmare omnes debent de actu veniali semideliberato, quo quis affirmaret Deum fallere posse aut falli, hoc enim actu stante, nullum omnino actum Fidei elicere is potest, nec Deo quidquam dicenti, assensum firmiter & infallibilem præbere. Aliud est de amissionem habitus Fidei per peccatum veniale hæresis, ut dictum est Sectione tertiam, numero quarto.

Objicies quarto: S. Augustinus libro de Baptismo, cap. 3. ait Judæum ad Fidem conversum, non amittere, sed etiamnum retinere Fidem, quam antea habebat de Deo. Respondetur solum loqui de Fide objectivâ,

V. Credens unum articulum non debet necessario esse paratus animo ad credendum vicinas.

Aliud est judicare articulum aliquem esse credibilem, aliud illum credere.

VI. Nihil in eo est incommodi, ut veniale peccatum hæresis impediat actum Fidei circa idem objectum.

Fateri omnes debent actum aliquem semideliberatum hæresis impedire actum Fidei.

VII. S. Augustinus loquitur de Fide objectivâ.

